

FÓIA DIECESANĂ.

Organ al Eparchiei gr. or. rom. a Caransebeșului.

Apare odată în săptămână: DUMINECA.

<p>Prețul Abonamentului :</p> <p>Pentru Austro-Ungaria pe an . . . 5 fl. — cr. " " " " pe $\frac{1}{2}$ an . . . 2 " 50 " " România și străinătate pe an . . . 14 franci " " " " " pe $\frac{1}{2}$ an 7 "</p>	<p>Prețul inserțiunilor :</p> <p>Pentru publicațiunile oficiale, concurse, edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până la 150 cuvinte 3 fl., până la 200 cuvinte 4 fl., de aci în sus 5 fl</p>	<p>Correspondențele sînt a se adresa redacțiunii „FÓIA DIECESANĂ“; érá banii de prenumerațiune și inserțiuni la Tipografia diecesană în Caransebeș.</p>
--	---	---

Invitare de abonament

la

„Foaia diecesană“.

Mulțămînd tuturor pentru binevoitoriul sucurs material și spiritual, ce l'au dat pîn'acuma întru susținerea acestei foi, îi rugăm, totdeodată ca și pe viitoriu să ne sprijinească întreprinderea noastră, cu atât mai vîrtos, pentrucă această foaie are o misiune mai înaltă culturală și anume, înaintarea intereselor noastre bisericăsești și școlare.

Deschidem deci un nou abonamenti pe semestrul II. al anului 1890. cu prețurile de pîn' aci și adevă:

pe un an întreg 5 fl.

pe jumătate de an 2 fl. 50 cr.

Rugăm mai departe pe on. public de a trimite cât mai curînd prețul abonamentului, folosindu-se spre mai mare înlesnire, de mandate postale, pe care să fie scris limpede numele on. abonenți și posta ultimă.

Hygienă.

Câte-va cuvinte despre Pellagră.

Când am vorbit despre alimentare¹⁾, am zis că făina de porumb (cucuruz) pentru facerea mămăligii, când este stricată seau umedă, produce o boală numită *Pellagra*. Așa dar vom vorbi despre pellagră.

Cuvîntul pellagră vine din vorbele latine *pellis* (piele) și *aegra* maladie, boală; adevă într'un cuvînt boală de piele; și este cunoscută în popor sub numele de *pârleală* seau *roșată*.

Această boală nu este de mult cunoscută, este o boală de piele ce se obscurăvă mai mult asupra sătenilor, ea bîntue mai mult părțile septemtrio-

nale ale Italiei, parte din Austria, părțile meridionale ale Franței, Bulgaria, Sîrbia, Turcia și România. Ea este produsă prin porumbul (cucuruzul) stricat, care vatămă tot organismul și tinde la distrugerea individului. Se crede că cauza acestei boale este traiul cel reu al populațiunii serace, care pe lângă că se nutrește reu și puțin, apoi muncesce greu și este espusă la arșița soarelui. Pe când la populațiunea din orașe și mai bine nutrită nu se constată nici odată această boală. Dar cauza, care produce această boală, este numai mîncarea mămăligii din porumb stricat și din făină stricată.

Porumbul nefiind bine uscat, seau că s'a cules prea crud și s'a așezat în locuri umede, se mucezesce și este distrus de un parazit vegetal numit *sporisorium maidis*; așa dar în asemenea condițiuni se formează o substanță veninoasă numită *pellagroseină*, și care introdusa în organismul omului prin mîncarea aceluși porumb produce boala numită *pellagră*.

Pellagra apare de regulă primăveara și veara; se vede o roșeață pe mîni, picioare, pe față și pe piept. Această roșeață este însoțită și de un felu de jupuitură a pielii în forma tărițelor și durează 2 seau 3 luni, apoi dispăre, pentru a se arăta din nou în anul viitoriu.

În al doilea an pe lângă roșeață se mai arată tulburări în tubul digestiv (stomach), caracterisate prin diarrhee (urdinare, eșire prea des afară), care durează aproape tot anul. În al treilea an pe lângă cele arătate se mai simte o amorțeală în picioare așa de mare, încât pațientul se pare ca și paralisat. Bolnavul are o usturime de piele cu arsură, o smuncitură în tot corpul, vijăituri prin urechi și vede reu, durere d'alungul șirei spinăreii; în urmă se obscurăvă o mare întristare și cu gândul de a se sinucide și în fine nebunie.

Erupțiunea (jupuitura) pielii se produce în timpul verei și dispăre earna; ea este însoțită de mîncărime și usturime. Locul unde apar jupuiturile

¹⁾ Vezi „Foaia diecesană“ Nr. 17. și 18. din 1890. „Despre Alimentare“.

sunt mâinile, picioarele și pieptul, dar nici odată nu se obsearvă pe față (sunt cazuri foarte rari de tot unde se obsearvă și pe față).

Pe mâini jupuiturile se întind până aproape de coate, dar de multe ori numai partea pumnului. Asemenea și pe picioare apare numai pe partea dorsală a picioarelor. Este probabil că aceste jupuituri apar mai mult pe părțile expuse razelor soarelui, adică părțile neacoperite ale trupului.

Tulburările în tubul digestiv, mai adese ori este diaree (urdiarea, eșirea prea des afară), care este primul simptom al pellagrei, bolnavul are anorexie (lipsă de poftă de mâncare), greață, vârsături, colici și dispepsie (greutatea de a mistui).

Mai de la începutul boalei, bolnavul are o durere de cap violentă și care durează 2—3 săptămâni. Există de multe ori o tîmpeală, o zăpăceală, pașienții sînt fricoși, sufer de insomnie (n'au somn), rid seau plîng fără motiv.

Durata, adică timpul cît poate ținea aceasta maladie, este de obicei de la 2 până la 5 ani și de multe ori chiar de la 12—20 de ani. Foarte rar se întîmplă o însănătoșare completă.

Femeile sînt mai mult expuse la această boală decît bărbații, și putem zice că mai rar copii.

Vîrsta la care cineva poate fi atins și tot odată cea mai expusă la pellagră este pentru bărbat de la 5—50 de ani, și pentru femeie de la 3—40 de ani.

După toate cercetările făcute de diferiți autori, pellagra nu este contagioasă (lipicioasă), dar este ereditară; adică se moștenesc din tată în fiu etc.

Pellagra dar putem zice că este o maladie a cărei gravitate întrece cu mult pe cea a sifilisului.

Tratamentul. Tratamentul preventiv și profilactic este de mare necesitate, ca să se impună ori-cărei persoane care se nutrește cu mămăligă. În această privință igiena prescrie următoarele reguli:

1. Pentru cultivarea porumbului (cucuruzului) se vor alege locurile, ce sînt mai bune și care nu sînt mlăștinoase (apătoase).

2. La culesul porumbului (cucuruzului) se nu se amestece cel crud cu cel uscat; asemenea se va depărta porumbul acela, ce va avea tăciune pe cocian (tulei); cînd se culege cucuruzul se nu se lase în grămezi pe pămînt, după cum este obiceiul, ci se se care îndată la locul unde trebuie păstrat.

3. Locul unde se păstrează porumbul, trebuie să fie bine ventilat, punîndu-se numai porumbul care este bine copt și uscat; ear cel crud seau umed se va usca într'un cuptoriu mai înainte de a se mânca.

4. Făina asemenea trebuie păstrată în locuri uscate ferindu-se de umezeală.

5. Mămăliga cînd o face, trebuie să fie bine feartă și fără a avea un gust amar și fără pete vi-nete seau roșiatice.

6. În fine mîncă cît se poate mai multă carne, nu numai verdețuri ori chiar mămăligă goală, după cum este obiceiul la săteni; căci este bine constat, că lipsa de nutriment industulitoriu, dă un mare număr de pellagroși. După cum se vede, această boală numai în clasa seracă și reu alimentată își face cuibul seu. Căci se scie că nimica nu predis-pune mai mult la pellagră decît miseria fiziologică, și nici un tratament nu o vindecă mai bine decît condițiunile igienice bune și un regim alimentariu industulitoriu. Mai trebuie a lua în băgare de seamă de a înlătura cu totul nutrimentele mucedu.

Ca tratament medical, va lua mai cu deosebire fierul dializat¹⁾ cîte 10—15 picături în puțin vin în timpul mesei mai înainte de a începe să mînce. Asemenea va lua și sulfatul de chinină în dosă după etatea bolnavului²⁾, și va bea chiar cîte un gram pe zi.

Bolnavul trebuie să ducă o vieată regulată, se aibă nutriment industulitoriu, se nu mînce nici decît mămăligă, se bea vin bun vechiu și vin de quin-quină preparat după modul arătat la capitolul „Despre Anemie“³⁾ Va face din cînd în cînd băi reci cu duși⁴⁾. Asemenea va face în fiecare dimineată fricțiuni cu un ștergaru muiat în apă rece, peste tot corpul după modul arătat cînd am vorbit „Despre anemie“⁵⁾.

Locuințele se vor desinfecă cu acid carbolic, întocmai după modul cum am arătat, cînd am vorbit despre locuință⁶⁾.

Va face în fiecare zi un ceaiu de pelin (absinth.) pe care îl va bea, și se va spăla cu zeamă de pelin pe mâini și pe părțile atinse de pellagră, fără a se șterge cu ștergariul (ci lăsînd să se usce). Ceaiul îl va bea de 4 ori pe zi cîte o ceașcă, asemenea și spălăturile le va face tot de 4 ori pe zi.

În ceea ce privesce porumbul stricat și umed, totdeauna înainte de a-l mîcina la moară, se se pună într'un cuptoriu cald, unde se se usce până va fi aproape prăjit; căci numai astfelu va putea fi distrusă acea părăsită nunită sporisorium maidis, care produce pellagra și care distruge vieata omului.

În numărul viitoriu vom vorbi „Despre Angină“.

București.

Dr. Elefterescu.

¹⁾ Vezi „Despre Anemie“ „Foaia diecesană“ Nr. 15. din 15/27. Aprilie 1890.

²⁾ Vezi „Foaia diecesană“ Nr. 14. din 8/20. Aprilie 1890. „Despre Friguri“.

³⁾ Vezi „Foaia diecesană“ Nr. 15. din 15/27. Aprilie 1890. „Despre Anemie“.

⁴⁾ Vezi „Amicul Familiei“ Nr. 8. din 15. Aprilie 1890. „Despre Băi, scaldă“.

⁵⁾ Vezi „Foaia diecesană“ Nr. 15. din 15/27. Aprilie 1890. „Despre Anemie“.

⁶⁾ Vezi „Foaia diecesană“ Nr. 21. din 27. Mați 1890. „Despre Locuință“.

Raportul general

al consistoriului arhidieceșan, ca senat școlariu despre activitatea sa în decursul anului 1889.

Nr. 2019. Școl.

Partea generală.

Afacerile acestui senat în anul 1889. au avut curs normal. Atențiunea consistoriului a fost îndreptată spre ridicarea școalelor confesionale prin sistemisarea de salarii învățătoresci corespunzătoare, și prin crearea succesivă a unui corp didactic, care să fie la înălțimea, care o cere știința pedagogică în timpurile noastre. Constatăm un mic grad de progres în amândouă direcțiunile, și întră grelele împregiurări de azi și acest mic progres trebuie considerat ca bun augur pentru un viitor mai puțin greu, ca cel de azi.

În legătură cu cele observate în raportul general din anul trecut avem onoare a aduce la cunoștința Prea-venertatului sinod arhidieceșan, că conscripțiunea învățătorilor definitivii dela școalele noastre, necompletă în anul 1888. s'a completat, cea a învățătorilor provisoricii se continuă separat de cealaltă, an de an.

Cestiunea cu fondul de pensii al învățătorilor nostri confesionali este încă tot în stadiul din anii trecuți, nesosind încă dela înaltul guvern rezoluțiune la reprezentatiunea înaintată de consistoriul metropolitan la mandatul primit dela congresul național-bisericesc.

Serioase îngrijiri au insuflat consistoriului admonițiunile făcute de guvern gimnasiului nostru din Brașov și celui din Brad, pentru nesuficiența mijloacelor de învățământ, parte în cele ale gimnasticeii, parte în cele privitoare la muzeul fizical pentru nesuficiența puterilor didactice și pentru unele neajunsuri mai puțin esențiale, privitoare la planul de învățământ.

Consistoriul prin reprezentatiune a decis a desluși starea lucrului în toate direcțiunile, a arăta, că informațiunile cu privire la afirmatele neajunsuri în cele ale gimnasticeii și ale aparatelor fizicale în ce priveste cu deosebire gimnasiul din Brașov sunt de a se reduce la o esagerare a stărei faptice, deoarece tocmai gimnasiul din Brașov are cea mai perfectă arangiere în privința salei de gimnastică și a aparatelor. Nesuficiența în corpul profesoral accentuată ca altă scădere din partea înaltului ministeriu este numai momentană, provenită acuma prin pensionarea de doi profesori, și prin trecerea din viață a altor doi profesori, în decursul anului școlariu.

Cu privire la gimnasiul din Brad s'a arătat, că este în lucrare un pavilion pentru gimnastică pe timpul de eamnă, și că muzeul fizical se va înmulți an de an corespunzătoriu recerințelor institutului.

Cu începutul anului școlariu curent s'a introdus lucrul de mână în institutul nostru arhidieceșan pedagogic teologic și despre rezultat la alt loc va urma raport separat.

Ca manuale pentru introducere în școalele noastre confesionale au intrat următoarele opuri:

1. „Istoria Ungariei“ în legătură cu istoria universală, pentru școalele populare, de Silvestru Moldovan.

Brașov 1887. carea censurată se așterne preaven. sinod spre aprobare și admitere în școalele populare.

2. De asemenea „Cartea de cetire maghiară“ de Dr. Ioan Crișian și Nicolau Putnokiy, Sibiu 1888.

3. „Cântările bisericesci“ pe note, de Demetriu Cunțan, pentru cari urmează esibit separat.

4. „Liturgia“ S. Ioan Gură de aur, de G. Dima, tipărită deja.

5. „Carte de cetire maghiară“, și „Toldi“ de Ioan Arany, ambele de Dr. Ioan Crișian și Nicolau Putnokiy, Sibiu 1889, — ambe date spre cenzurare.

6. „Istoria patriei“ și „Elemente din istoria universală“ de Ioan Darius, care se recomandă spre admitere ca manual de școală.

Împărtașite aceste în general, trecem la partea specială a raportului, observând, că în decursul anului 1889. senatul școlariu a ținut 47. ședințe, dintră cari 41. ordinare și 6. estraordinare.

Piese în resortul acestui senat au intrat 2981. dintră cari cu finea lui Decembrie 1889. neresolvite erau 2. și de presente și acestea sunt resolve.

Partea specială.

A. Institute de învățământ.

1. Școale medii

a) Brașov.

Gimnasiul mare, la care au funcționat în decursul anului 1888/9. 11. profesori, 9. ordinari definitivii, 1. ordinari provisorii și 1. suplent. O catedră a fost suplinită prin mai mulți dintră profesori.

Școlari la începutul anului școlariu au fost 246. în toate 8. clasele, în decursul anului au părăsit institutul 8. și au rămas neesaminați 2. școlari. Rămâne deci la finea anului numărul elevilor 236. Dintră acestia gr. or. 214, gr. cat. 19, rom. cath. 1, ev. luth. 1, și israelit 1.

La esamenul de maturitate au fost admiși 18. elevi din clasa a VIII. gimnasială. Dintră acestia 14. au depus esamenul cu succes, 2. au fost respinși din câte un studiu și avisați la repetiția esamenului la terminul ordinariu din toamnă, și 2. au fost avisați la repetiția esamenului de maturitate întreg.

La 8/20 Septembrie 1889. s'a ținut esamenul de maturitate cu elevii respinși, și raportând calcul bun, au fost promovați și provezuți cu testimoniu de maturitate.

În cele 4. clase ale școlii reale inferioare au funcționat 9. profesori, dintră cari 7. ordinari definitivii, 2. ordinari provisorii, respective 2. ordinari definitivii dela școala comercială.

Numărul elevilor la școala reală la începutul anului au fost 118. dintră cari 7. au părăsit institutul în decursul anului. A rămas deci cu finea anului numărul elevilor 111. dintră cari gr. or. 98, gr. cat. 8, israeliți 5. Români 106. israeliți 5.

La școala comercială cu trei clase au funcționat profesorii dela școala reală, și 2. profesori definitivii, dela școala comercială. Numărul elevilor la începutul anului au fost 32, în decursul anului au părăsit institutul 1. și au rămas neesaminați 2. Numărul elevilor dela cate-

goria aceasta de școale cu finea anului a fost 29. Dintră aceștia au fost gr. or. 27, gr. cat. 1, israelit 1. Români 28. israeliți 1.

La examenul de maturitate s'a admis toți elevii din clasa III. comercială, 9. la număr, cari suportând cu succes examenul de maturitate, au fost declarați de maturi.

Numărul total al elevilor dela toate trei categoriile de școală este 396.

În comparare cu anul 1887/8 cu cifra elevilor de 408. se arată o descrescere de 12. Față cu anul școlarîu 1886/7 o creștere de 25.

Notăm la locul acesta, că în decursul anului școlarîu, de care ne ocupăm, corpul didactic dela aceste școale au suferit pierdere prin trecerea din viață a profesorului ordinarîu la gimnasiu, și totodată și conrector, Dr. Nicolau Pop, și prin cea a catichetului Iosif Fericean.

Afacerea cu pensionarea profesorului Ioan Scurtu s'a finalizat și în semestrul II. din anul școlarîu 1888/9. catedra lui a fost suplinită.

Programa gimnasiului se alătură sub 1/.

b) Gimnasiul inferior din Brad.

În acest gimnasiu au funcționat 5. profesori ordinarî și 2. estraordinarî.

La începutul anului școlarîu s'au imatriculat elevi 104. În decursul anului au părăsit institutul 9. și cu finea anului numărul elevilor a fost 95. dintră cari gr. or. 85, gr. cat. 7, rom. cat. 1, ev. ref. 1, și israeliți 1.

În comparație cu anul școlarîu 1887/8 se arată o creștere de 5. și cu anul școlarîu 1886/7 o creștere de 6. elevi.

Programa gimnasiului se alătură sub 2/.

II. Secțiunea pedagogică din seminariul archidieceșan.

În secțiunea pedagogică a seminariului archidieceșan cu începutul anului școlarîu 1888/9 s'au încriș 54. de elevi, dintră cari în decursul anului au părăsit institutul 5. A rămas deci cu finea anului numărul elevilor cu cifra de 49. și anume în cursul I. elevi 16, în al doilea 19. și în al treilea 14.

Studiile s'au predat prin 3. profesori ordinarî din secțiunea aceasta, apoi prin 2. profesori din secțiunea teologică, ear studiile tehnice prin cei 2. profesori estraordinarî.

În comparație cu anul trecut se arată o descrescență de 7.

Programa se alătură sub 3/. (Va urma).

Lângă Oravița în Iunie 1890.

Escursiune, esamene.

După o muncă grea îi cade omului bine o recreațiune. Așa făcurăm și noi Mercuri în 13/25. I. c. După ce am gătat cu esamenele noastre, obosiți fiind de lucrul încordat, ne deciserăm, ca în ziua numită să facem o escursiune la scâlzile dela Marila, ce zac într'o vale romantică și încântătoare lângă Oravița, acoperită cu un codru des și secularîu de brazî și molizî, și de aci apoi la fabricele de fer și la băile (ocenele) de cărbuni din Anina.

Deci în aceeași zi, o zi frumoasă de vară, dar și cam recoroasă, plecarăm cătră Marila. Aci făcurăm o paușă, și privirăm scâlzile și zidirile edificate de nou. După paușă plecarăm mai departe spre Anina. Soarele răsărise și paserile ne delectau cu cântecul lor armonios. Cătră 8 oare a. m. ajunserăm la Anina, și după-ce ne făcurăm toaleta, voirăm să plecăm, ca să vedem artificioasele fabrici, ce se află acolo; când însă pe cale ne întâlnirăm cu mai multe fetițe îmbrăcate frumos și curat ducând în mână buchete de florî, le întrebărăm, că ce festivitate e azi, și ele ne respunseră, că azi se țin esamenele lor.

Auzind aceasta, ne schimbarăm numai decât planul, și ca oameni de specializate doriaș să vedem la ce rezultate au ajuns cele doue învățătoare, aplicate la școala de fete de aici. Ne întoarșerăm deci numai decât înderept și ajunși la școală, intrarăm în sala clasei a II., unde se și începuse examenul cu elevele din anul al IV. V. și al VI. Presinte erau 60 de eleve. Atât întrebările învățătoareș *Emilia Scherka* cât și respunsurile elevelor ne satisfăcură pe deplin, și toți cei de față își esprimară mulțămirile și laudele lor dșoareș învățătoare, carea în faptă a meritat toate aceste ca una ce-și pricepe chiemarea sa și și-o împlinesce cum se cade.

După prânz asistarăm și la examenul din clasa I. de fete, unde funcționează de 3 ani ca învățătoare dșoara *Ludovica Bălănescu*, fostă elevă a institutului pedagogic diecesan din Caransebeș. Presinte erau 84 de eleve din anul al II. și al III. de școală. Dșoara Balanescu, ca una ce a studiat institutul pedagogic în limba română, se vede, că pe lângă o diligență străordinară a fost în stare să însușească pe deplin predarea obiectelor de învățământ în limba germană, carea e limba de propunere la școalele din Anina, ce stau sub patronatul soțietății drumului de fer, căci rezultatul au fost satisfăcătoriu întru toate, și cei presentî, — esmisul soțietății, primariul comunal, noi și întregul corp învățătoresc de acolo dimpreună cu oaspeții presentî, — îi esprimară și dênșei cuvinte măgulitoare de laudă și de mulțămire. Și în faptă atât întrebările dênșei, ce le punea cu o desteritate admirabilă, cât și respunsurile elevelor din obiectele de învățământ prescise erau atât de corecte și precise, încât toți remaserăm uimiți și pe deplin satisfăcuți.

Credem dară, că aceasta serveșce numai spre onoarea institutului pedagogic din Caransebeș, în carele și-a câștigat dênșea cunoșcințele prescise pentru cariera învățătoareșă. Se vede dar din toate acestea, că tot insul, carele ocupă vre-o funcțiune publică, pe lângă o pregătire bună și o diligență și punctualitate esemplară, deacă și împlinesce chiemarea sa, poate produce rezultate îmbucurătoare, ca d. e. dșoara *Bălănescu*. Dorim numai ca toți învățătorii să fie pētrunși de chiemarea lor și să și-o îplinească cu consciințiositate și punctualitate, ca să poată ajunge la astfelu de rezultate.

După esamene la 5 oare p. m. ne reîntoarșerăm cu trenul acasă, și remaserăm mângăiați, că ni s'a dat ocașiune a asista la esamene de felu acestă.

Duoi învățători.

Anunț.

Reuniunea învățătorilor din Ungaria de sud ține adunarea generală din anul curentului în Caransebeș Luni, Marți și Mercuri în 14—16. Iulie stilul nou.

Mulțămită publică.

Subscrisul vin a aduce mulțămirea cea mai ferbinte tuturor celor ce au luat parte la înmormântarea neuitatului meu fiu *Petru*, teolog în cursul I. În deosebi mulțănesc P. On. Domn Andreiu Ghidiu protopresviter în Caransebeș, carele după o călătorie oboșitoare rentorcându-se dela Brașov acasă, n' au pretit de a veni și de a mă mângăia, celebrând la petrecerea neuitatului la cele vecinice. — Cuvintele de mângăiere ale P. O. D-Sale adênc simțite, ca un balsam au alinat durerile mele cauate prin această perdere neașteptată. Resplătească-i Dzeu aceasta marinimositate. Mulțănesc mai departe părintelui Ioan Stoian paroch și G. Petrescu preot și cantor al institutului teologic și pedagogic în Caransebeș, precum și celorlalți 5 preoți din comunele învecinate cari au celebrat la înmormântare. Pentru cântările rituale ale conductului funebreal esecutate cu toată precisiunea de 8 cleric și 2 pedagogi ca fosti colegi ai fiului meu iubit, primească frații cleric și pedagogi mulțămirea mea și cu deosebire N. Stupariu cleric de cursul al III. carele prin cuvântarea funebreală au stors lacrimi și a mișcat inimile tuturor ascultătorilor.

Și în urmă mulțănesc neamurilor și tuturor locuitorilor din comună fără deosebire de religiune, precum și celor din comunele învecinate, cari i-au dat onoarea cea din urmă petrecând la cele eterne pe iubitul și neuitatul meu fiu.

Armeniș, în 20. Iunie 1890.

Ilie Sêrbu,
paroch.

Varietăți.

Esamenele dela institutul teologic și cel pedagogic diecesan s'au ținut conform programului publicat. Prea Sântia Sa Domnul Episcop diecesan *Nicolae Popea* a presidiat la toate esamenele, eară la cel din limba magiară a asistat Magnificenția Sa Dl consiliariu regesc și inspector școlariu al comitatului Caraș-Severin *Francisc Suttág*. Prea Sântia Sa D. Episcop la închieere și-a esprimat îndestulirea cu rezultatul esamenelor, dând tinerimei părintesei sfaturi într'o cuvântare a cărei tema a fost: „*Non scholae sed vitae discimus*“.

Consistoriu plenariu se va ținea Joi în 5/17. l. c.

Consistoriul eparchial aradan, intrunit în 23. Iunie c. v. a. c. în ședința plenară a luat dispușețiunile pentru deplinirea tractului protopresviteral al Timișorii; ear de administrator protopresviteral al acestui tract a denumit pe părintele Petru Anca, paroch și asesor consistorial.

Tot în ședința din 23. Iunie vechiu s'a instituit de director la institutul podagogo-teologic din Arad asesorul consistorial Augustin Hamsea.

D. Ioan Onciu, nepotul veteranului preot Nestor Onciu din Uzdin, obținând diploma de ingineriu este denumit de asistent la tehnica din Budapesta. — Îi gratulăm din inimă!

Școală de fete cu internat în Arad. Cetim în „Biserica și Școala“ : Comitetul reuniunii femeilor române din Arad și provincie s'a intrunit în 8/20. Iunie în ședință. Dintre conclusele luate de comitet cu această ocașiune, — amintim, că comitetul a decis, ca încă la începutul anului școlastic viitoriu se deschidă școala de fete cu internat în Arad. Spre scopul acesta comitetul a ales o comisiune, carea a încredințat-o se facă dispușețiunile pregătitoare pentru deschiderea acestei școale la începutul anului școlastic viitoriu. Tot deodată aflăm cu plăcere, că mai mulți dintre dnii profesori dela seminarul diecesan din Arad și-au oferit deja servițele pentru școala de fete a reuniunii.

D-ra Alma de Dunca-Schiau. „Familia“ scrie: Un public numeros indesusia până în ultimul unghiu sala Redutei din Budapesta la 21. a lunii tr., unde se ținea esamenul claselor superioare de pian al elevelor conservatorului de musică. Ultimul numer al variatei programe fu implinit de d-ra Alma de Dunca-Schiau cu „parafraza“ de Liszt pe „Rigoletto.“ Succesul, ce a avut jocul seu la acest esamen, a întrecut toate așteptările, a mărturisit-o însuși bătrânul director al conservatorului. La terminarea piesei sale, nu numai că sala resuna de aplause, dar toate autoritățile musicale presinte, împreună cu profesori și directorul conservatorului încungiurată pe tinera jună elevă spre a-i strînge mâinile și a o felicita pentru jocul seu atât de brilliant, plin de simțământ și eleganță. A fost un adevărat triumf. Nicî s'a mai opus, ca obicinuit, direcțiunea, ca d-șoara Dunca să primească splendidele buchete ce i-s'au oferit. Între primii cunoscători de musică și admiratori ai talentului d-șoarei Dunca s'a remarcat principele Ghica, consulul general al României, care a asistat la concert împreună cu întregul consulat și a oferit junei sale compatriote un buchet de rose din cele mai rare. D-ra Alma de Dunca-Schiau s'a distins în acest an și la esoposițiunea școalei de desen și pictură, unde nisce struguri ai sei, în aquarel, atrag atențiunea asupra deosebitului seu talent în arta picturii.

Stipendistii fundațiunii „Gozdsu“ se provoacă, ca până la 10. August a. c. calindariul nou să arete la cancelaria acestei fundațiuni în Budapesta király uteza 13. rezultatul anului școlastic espirat, cu documinte crezibile și cu dechierăciunea, că unde voiesc a continua studiile pe anul viitoriu, pentru că nearătând acestea până la terminul de mai sus, se vor șterge din lista stipendistilor.

Necrolog. Alesandra Avramescu n. Paușan, ca soție, Sofroniu Avramescu, preot ca fiu, Ana Avramescu măritată Mogos, ca fiică, Iosif Mogos, comerciante ca ginere, Maria Avramescu n. Stan ca noră, Silvia Bufanu, Aurora și Alesandrina Mogos, ca nepoate, cu inima frântă de du-

rere adue la cunoștința tuturor consăngenilor amicilor și cunoșcuților reposarea în Domnul a neuitatului soț resp. părinte *Toma Avramescu*, paroch în Nicolinț și asesor la scaunul protopresviteral urmată repentin după un atac de apoplexie Marți în 19. Iunie (1. Iulie) la 7 oare seara în etate de 58 ani. Remășițele pământesci ale adormitului s'au depus spre odihnă veșnică Joi la 21. Iunie (3. Iulie) a. c. Nicolinț, în 22. Iunie (4. Iulie) 1890. — În veci amintirea lui!

Nouă pușcă. După cum spune „*Matin*“, camera comercială din Saint-Etienne a premiat cu 10,000 de franci și cu medaliă de aur pe Paul Gifford, inventatorul pușcei, care se poate umplea cu gaz fluid. Pușca e fabricată astfel, încât sub țeavă e un rezervoriu de oțel, care cuprinde în sine gaz condensat foarte tare. Când apeși coșul, se deschide un ventil, care dă loc gazului, ce venind în contact cu aerul, svêrle glonțul cu o putere mult mai mare decât praful de pușcă. Trei sute de împușcături costau numai 5 cr.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățătoare la școala de fete gr. or. rom. din **Voivodinți**, protopresviteratul Vêrșetului, comitatul Timiș, cu terminul de recurgere 30. de zile dela prima publicare în „*Foaia diecesană*“.

Emolumintele sânt:

1. În bani gata 300 fl.
2. Pentru conferințe 10 fl.
3. Pentru scripturistică 4 fl.
4. 16. Metri de volum de lemne în natură.
5. Cortel liber.

Doritoarele de a ocupa acest post au a-și trimite recursele instruate conform statutului organic și adresate comitetului parochial, Prea Onoratalui Domn protopresviter *Ioan Popoviciu* în Mêrcina via *Varadia*.

Voivodinți, în 25. Iunie 1890.

[19] 1—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: Ioan Popoviciu, protopresviter.

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc la școala confesională gr. or. din **Coșteiu**, protopresviteratul *Făgetului*, comitatul Căraș-Severin, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumintele împreunate cu acest post sânt:

1. În bani gata 150 fl. v. a.
2. 31 de hectolitre cucuruz în boabe în natură.
3. Pentru scripturistică 2 fl.
4. Pentru conferințe 5 fl.
5. Pentru servitoriul școalei 8 fl.
6. 32 de metri de volum de lemne în natură.
7. Locuință liberă în edificiul școalei cu 1 juger de grădină.
8. Dela fiecare înmormântare unde va fi chemat 20 cr.

Doritori de a ocupa acest post au a-și trimite recursele provăzute cu documentele prescise și adresate co-

mitetului parochial din **Coșteiu** la oficiul protopresviteral gr. or. român al **Făgetului** până la terminul deschis.

Alesul învățătoriu este îndatorat a duce scripturistica în comitetul și sinodul parochial.

Coșteiu, în 24. Iunie 1890.

[20] 1—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: *Sebastian Olariu* m. p., protopresviter tractual.

Nr. 183. 1890.

Concurs.

În conformitate cu decisul Venerabilului Consistoriu diecesan din 2. Iunie 1890. Nr. 1262. B. se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan în parochia de clasa III. pe lângă neputinciosul preot **Martin Gogoasă** din **Rugi** protopresbiteratul Caransebeșului cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „*Foaia diecesană*“.

Emolumentele sânt: a treia parte din toate venitele parochiei cari sânt:

1. Sesiunea parochială de 32 jugere cu un venit curat anual de 120 fl.
2. Birul parochial în naturalii câte 20 litre cucuruz dela fie-care număr de casă în valoare de 165 fl.
3. Stola dela boteze, cununii și înmormântări câte 1 fl. de număr care face suma de 150 fl.
4. Alte venite accidentale în suma de 25 fl.

Doritori de a reflecta la acest post sânt poftiți a-și trimite recursele instruate conform statut. organic și regulamentului pentru parochii până la terminul indigiat la Prea on. oficiu protopresviteral în Caransebeș.

Rugi, din ședința comitetului parochial ținută în 17/29 Iunie 1890.

[21] 1—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu protopresviterul tractual *Andrei Ghidiu*.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala gr. ort. din **Sasca-Română** diecesa Caransebeșului, protopresviteratul Bisericei-Albe, (comitatul Căraș-Severin) se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „*Foaia diecesană*“.

Emolumintele sânt:

1. În bani gata salariu anual 300 fl.
2. Pentru lemnele învățătorului 48 fl.
3. Pentru lemnele școalei 32 fl.
4. Paușal pentru conferințe 16 fl.
5. Doue jugere de pământ arătoriu, grădină estravilană de 600 °□ și una intravilană earăși de 600 °□ și cortel liber.

Cei-ce doresc a ocupa acest post învățătoresc sânt avisați de a-și subșterne recursele lor bine instruate conform statutului organic bis. și a regulamentului pentru învățătoriu Comitetului parochial la adresa Prea On. D. Protopresviter tractual în *Iam* până la terminul indicat.

În fine recurenții sânt poftiți de a-se presenta la biserică în vreo Duminecă ori sêrbătoare.

Sasca-Română, în 13. Iunie 1890.

[18] 2—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: *Filip Adam*, protopresviterul tractual.

Soțietatea privil. austro-ungare a căilor ferate de stat. Administrațiunea superioară în Oravița.

Nr. 5451.

Concurs.

Se escrie concurs pentru ocuparea unui post de învățătoriu devenit vacant, la școala poporală gr. or. română din **Dognaeska**, Comitatul Căraș-Severin, carea stă sub patronatul Soțietății privil. austro-ungare a căilor ferate de stat.

Alegândul învățătoriu va fi denumit provisorice pe un an, și va primi salariul anual de 300 fl. v. a. Cortel natural, sau 50 fl. v. a. bani de cortel și 20 metri de volum de lemne.

După expirarea anului de probă în caz de corespundere, respectivul învățătoriu va fi denumit definitiv.

Doritorii de a dobândi acest post, au se subștearnă rugărilor lor, scrise cu mâna proprie și provăzute cu documentele necesare despre calificațiunea lor învățătorescă, precum și cu atestat demn de crezământ despre purtarea lor morală-religioasă, la administrațiunea superioară a susnumitei soțietăți în *Oravița-Montană* — cel mult până în 31. Iulie 1890. st. nou.

Alegândul învățătoriu va avea a intra în activitate cu 1. Septembrie 1890. st. nou.

Tot odată se observe, ca recurenții trebuie să fie de religiunea greco-orientală, și se poșcadă pe deplin limba română și magiară.

Oravița-Montană, în 27. Iunie 1890.

[17] 2—3

Administrațiunea superioară.

Concurs.

Pe baza ordinațiunei consistoriale din 2. Iunie 1890. Nr. 463 B. se escrie concurs pentru definitiva înțregire a parohiei vacante gr. or. rom. de clasa II. din comuna **Celza**, protopresviteratul *Ciacovoi*, comitatul *Torvental* cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.”

Emolumentele sânt:

- a) O sesiune parochială.
- b) Stola și birul usuat.

Până la depurarea datoriilor rămase după preoții cari au reposat, alegândul paroch primesece nunați jumătate din sesiunea parochială.

Cei-ce doresc a ocupa această parochie, sânt avisați, ca recursese instruate conform prescrișelor statutului organic bis. și regulamentului pentru parochii, adresate comitetului parochial, să le subștearnă M. On. D. Aureliu Drăgan adm. protopresviterat în *Ciacova*.

Preoții recurenți la această parochie. au să devedească, cumeă — până la finele anului 1889. — și-au plătit contribuțiunea, regularea apelor, equivalentul, si-doxia episcopoească și competența protopresviterală.

În fine recurenții sânt poștiți a se presenta în vre-o Duminecă sau sərbătoare în s. biserică, spre a-și areta desteritatea în cântare și oratorie.

Celza, în 10. Iunie 1890.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine *Aureliu Drăgan*, admin. protopresviterat.

[15] 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu cu limba de propunere română și magiară la școala comună din **Crivina**.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. În bani gata 300 fl.
2. Pentru curatorat 10 fl.
3. Pentru scripturastică 3 fl.
4. Pentru lemne de încălzit școala 17 fl. 50 cr.
5. Lemne pentru învățătoriu 4 orgii și 1 juger de livadă.
6. Dela fiecare înmormântare unde va fi poștit 50 cr. și pentru țedula mortului 20 cr.
7. Quartir liber corespunzătoriu și $1\frac{1}{2}$ juger grădină de leguni.

Maî sânt și alte venite, ce se vor adauge după meritul ce și-l va câștiga.

Doritorii de a ocupa acest post, sânt avisați, a-și subșterne recursese provăzute cu timbrul necesariu adresate Înalt. Ministeriu de culte și de instrucțiune, în limba magiară prin Magnif. Sa Dl Inspector școlariu reg. Fran-cise Suttág din Logoj, până în 30 de zile dela ziua primei publicări.

Învățătoriuul fitoriu este îndetorat a propune toate ceremoniile bisericese și funebrale la elevi — precum și a îndeplini funcțiunea de cantor bisericesc după ritul nostru gr. or. la tot cultul divin. — Petenții au a-se înfă-țișa cel puțin odată în biserică spre a-si areta desteritatea în cântările bisericese.

Crivina, în 23. Iunie 1890.

[16] 3—3

Petru Suciu.

Iuliu Țapu,
președinte.

Provocare.

Onoratele comune bisericese, care nu au solvit încă până acuma abonamentul la „Foaia diecesană” precum din anii trecuți cât și pe anul curent, sânt provocate a trâmite cât maî curând suma restantă însemnată maî jos la administrațiunea acestei foi și adecă:

Cu 25 fl. restează următoarele comune bisericese: Banloc, Berzasca, Biniș, Bogoltin, Brănesci, Brebul, Buchini, Cadari, Cărbunari, Cheveresul-Mare, Ciresa, Ciuchici, Clopodia, Dezesci, Dragșina, Drinova, Dubosu, Duleu, Folea, Fărăsesci, Forotic, Fărdea, German, Greovaț, Jidovini, Jupănesci, Macoviște, Margine, Mehedia, Mircovați, Mănion, Mătnicul-Mic (școala), Ohaba-Bistra, Oloșag, Povergina, Reșița-Rom., Reșișor, Sgribești, Stamora-Română, Șopotul-Vechiu, Surducul-Mare, Tapia, Valecapaii, Vălișoara, Verciorova, Vlaicoveți și Zolt.

Cu 23 fl. 75 cr. restează: Sinersig. Cu 22 fl. 50 cr. Glogoniu, Percosova și Varadia.

Cu 20 fl.: Boldur, Bolvașnița, Bozovicu, Bichigi, Biserica-Albă, Cliciova, Cornea, Crivina (Făget), Curte, Dragomiresci, Gârboveți, Harmadia, Iabuca (pprsbl Vêrșet) Iersig, Iadia, Macedonia, Oravița-Rom., Pecenișca, Pervova, Petroasa, Putna, Rusova-

Veche, Sadova-Noauă, Sasca-Rom., Sălbăgel, Sintești, Socolari, Srediscea-Mică, Surducul-Mic (școala), Tolvadia, Valea-Mare, Văling, Vrâniuț, Zervești, Zorlenț-Mare și Zorlenț-Mic.

Cu 17 fl. 50 cr.: Iertof.

Cu 15 fl. — cr.: Apadia, Berliște, Bocșa-Rom. (școala), Borloveni-Noi, Breazova, Căpăt, Căvăran, Călnic (școala), Cebza, Ciuchicium (școala), Cornereva, Coșava, Coșteiu (ppresviteratul Bis.-Albe), Crivina (pprsbtul Logoj), Gaiul-Mic, Gherteniș, Giulvez, Ildoș, Iam, Iaz, Lăpușnicel, Marcoveț, Măidan; Mărul, Moravița, Mărcina (scaunul ppvtral), Orșova, Petroman, Răcășdia, Răchitova, Romănesci, Ruginosu, Rugi, Sacoșul-Ung., Sichevița, Șdioara, Soceni, Teregova, Ternoava, Ticfaniul-Mic, Tincova, Topleț, Vasiova, Visag, Voislova și Vucova.

Cu 12 fl. 50 cr.: Moldova-Noauă.

Cu 10 fl. — cr.: Armeniș, Barbosu com. bis. Barbosu (oficiul școl. pe anii trec.), Berini, Birda, Borloveni-Vechi, Bucosnița, Bujor (școala), Calina, Cărnecea, Călnic, Cârpa, Cerna, Cielova-Mont., Cielova-Rom., Ciuta, Comoriște, Coșava, Crăcima, Cubin, Făget, Ferendia, Fărling, Glamna-Rom., Glimboca, Globureu, Hezeriș, Hittiaș, Iablanița, Jamul-Mic, Jittini, Logoj (scaunul ppvteral), Luncani, Maciova, Ofcea, Opațița, Oravița-Mont., Oravița (scaunul protop.), Partoș, Petrilova, Pogănesci, Prisaca, Remetea-Pogănici, Seceni, Seleuș, Silagi, Susani, Șipet, Șoșdia, Timiresci, Tomesci, Terova, Tuferi, Unip, Valeadeni, Var și Verendin.

Cu 7 fl. 50 cr.: restează Omor.

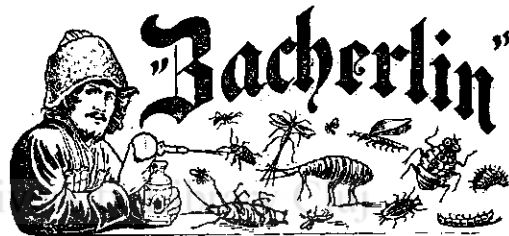
Cu 5 fl. — cr.: Agadiți, Alibunari, Batesci, Basesci, Bocșa-Mont. (epitropia), Bogodint, Borlova, Botinesci, Birna, Bucoveț, Buziaș, Cacova, Caransebeș (scaunul ppsc), Cires-Tiniș, Ciudanovița, Coronini, Cuptoare, Dalboșeț, Delinesci, Denta Doclin, Dognecea, Doman, Domașnea, Doloave, Dubova, Eșelnița, Ezeriș, Feneș, Fizeș (școala), Foeni, Gataia, Gavoșdia, Gârliște, Gornialimbocva, Grebenăț, Hăuzesci, Homoșdia, Honorici, Ilova, Jebel com. bis. și Jebel (scaunul pptpsc), Iaz, Jupa, Jupanec, Jupanii, Juresci, Jurjova, Lighed, Logoj, Logojel, Luncașița, Marga, Mehedica, Mărcina, Moceriiș, Mutnicul-Mare, Naidaș, Nicolint (Panciova), Obad, Obreja, Ogradena, Ohaba-Mutnic, Pataș, Petnic, Petrosnița, Plavișevita, Plugova, Poiana, Potoc, Prigor, Prilipeți, Racovița, Ramna, Răcița-Mont., Rudăria, Rucni-Turnul, Rusca, Rusberg, Rusova-Noauă, Sacoșul-Turcesc, Sacul, Sarazani, Sasca-Mont., Satul-Nou, Scăiuș, Sculea, Secaș, Sânt-Ianoș, Silagi (școala), Silha, Sirbova, Slatina (ptpvtl Bis.-Albă), Șopotul-Nou, Straja, Toager, Uliuc, Uzdin, Valea-Bolvașnița, Valea-Boului, Voivodint, Vrani, și Zăgujeni; — apoi Lăpușnic, cu 3 fl. 75 cr., Bănia și Vermes

cu câte 3 fl. 33 cr. și Fizeș, Herendesci și Petrovoselo cu câte 2 fl. 50 cr. pe anul curent.

Rugăm cu totdeauna pe onorata preoțime și onoratele comitete resp. epitropii parohiale ale comunelor restante și curente, să binevoască a lua în considerare, că spesele tipării acestei foi, care are a implini o lacună adânc simțită în viața noastră bisericească și școlară, sunt considerabile și că acelea trebuie să le solvim tipografiei. Deci repetim rugarea pentru deportarea sumelor restante și curente după putință cât mai curând.

Administrațiunea.

Cel mai bun mijloc contra tuturor insectelor se află de vindut în aproape două mii de depozite și e peste tot cunoscutul

carele earăși s'a înlesnit.

Sticlele veritabile sânt provăzute cu numele **J. Zacherl** și costau de acum înainte: 15 cr., 30 cr., 50 cr., 1 fl. — cr.

Aceasta specialitate aleasă nimicesce cu putere și iuteală surprinzătoare toate insectele în locuințe, cuini, hoteluri, mobile și vestimente precum și cele de pe vitele domestice în staluri, și de pe plante în florării și grădini. Ceea-ce se cănteresce în hârtie goală nu e de loc o „Specialitate a lui Zacherl“.

Se află de vnzare la domni:

în Caransebeș: Eperjesi & Fűszas.
Ristics Alexandru, apotecă.
Carol Schwab.
H. Rosenfeld.
Filip J. Müller.
H. Perlfaster & Sohn.

în Bocșa-mont.: Marcu Weisz.
Edmund Petz

în Logoj: Sigmund Biumel.
Németh & Klein.
Ant. Schieszler's Söhne.
Ludovic Vértés.
Alexandru Karl.
Körösy Ladislaus.
A. Schnitzer.

în Nădrag: M. Mihajla.
în Reșița: Iacob Frankl.

[9] 8-10

